

**FACTORS ASSOCIATED WITH POSTPARTUM AND
INTERVAL FEMALE STERILIZATION
AT RAMATHIBOIDI HOSPITAL**

MONSUPA KOMOLCHAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)**

FACULTY OF GRADUATE STUDIES

MAHIDOL UNIVERSITY

2005

ISBN 974-04-6029-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างการทำหมันหลังคลอดและการทำหมันแหว่ง ในโรงพยาบาลรามธิบดี
(FACTORS ASSOCIATED WITH POSTPARTUM AND INTERVAL FEMALE
STERILIZATION AT RAMATHIBODI HOSPITAL)

มนสุภา โกมลจันทร์ 4337626 RAHP/ M

วท.ม. (การเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศัญญา ภัทรราชย์, พ.บ., M.P.H.สมศักดิ์ สุทัศน์วรุฒิ,
พ.บ.,Dip in Clin.Epidemiology, วชิระ ลิงหะกเชนทร์, สคม. (ประชากรศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสังเกตเชิงวิเคราะห์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของสตรีที่ทำหมันหลังคลอด สตรีทำหมันแหว่ง และแนวโน้มของการทำหมันหญิงโดยศึกษาจากแบบบันทึกข้อมูลของผู้มารับบริการทำหมันหลังคลอด และทำหมันแหว่ง จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 734 ราย โดยเป็นสตรีที่ทำหมันหลังคลอดจำนวน 635 รายและสตรีที่ทำหมันแหว่งจำนวน 99 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่า สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t เพื่อทดสอบสมมติฐานและนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ลักษณะของสตรีที่ทำหมันหลังคลอด และทำหมันแหว่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า $p < 0.05$) ได้แก่ อายุของสตรี จำนวนการ คลอด จำนวนบุตรมีชีวิต จำนวนบุตรสาว และประวัติโรคประจำตัว โดยสตรีที่ทำหมันหลังคลอดมีอายุ และประวัติโรคประจำตัวน้อยกว่าสตรีที่ทำหมันแหว่ง แต่มีประวัติการคลอด จำนวนบุตรมีชีวิต จำนวนบุตรสาว มากกว่าสตรีที่ทำหมันแหว่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระยะเวลาการทำหมันหลังคลอดสั้นกว่าการทำหมันแหว่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนแนวโน้มการทำหมันหลังคลอดค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา แต่การทำหมันแหว่งลดลงอย่างชัดเจน ในระยะ 3 ปีหลังซึ่งเป็นผลจากนโยบายการให้บริการที่เปลี่ยนไปของภาควิชาสูติศาสตร์-รีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี

โดยสรุปจากลักษณะที่แตกต่างกันอาจแสดงถึงปัจจัยการตัดสินใจในการทำหมันที่ต่างกัน เนื่องจากแนวโน้มการทำหมันแหว่งลดลงจึงควรมีนโยบายส่งเสริมการทำหมันหลังคลอดในสตรีที่มีบุตรพอแล้วทุกคน และควรมีนโยบายการให้บริการที่ต่อเนื่อง

FACTORS ASSOCIATED WITH POSTPARTUM AND INTERVAL FEMALE STERILIZATION AT RAMATHIBODI HOSPITAL

MONSUPA KOMOLCHAN 4337626 RAHP/M

M.Sc.(HUMAN REPRODUCTION AND POPULATION PLANNING)

THESIS ADVISORS : SANYA PATRACHAI,M.D.(THAI BOARD OF OB & GYN.), SOMSAK SUTHUTVORAVUT, M.D.(THAI BOARD OF OB & GYN.), VAJIRA SINGHAKAJEN, B.A.(STAT.), LL.B.,M.A.

ABSTRACT

The objectives of this analytical observational research were to study the characteristics of women who underwent postpartum and interval female sterilization and the trend of female sterilization at Ramathibodi hospital. Data was collected from the records of women who underwent sterilization at Ramathibodi hospital. There were a total of 734 women, 635 who were sterilized during postpartum period and 99 who were sterilized when they were not pregnant nor after delivery (interval sterilization). The descriptive statistics used in this study were frequency, percentage, mean and standard deviation. Student t – test was used for hypothesis testing of association.

The results of the study showed that the characteristic of women, who underwent postpartum and interval sterilization were different. There was statistically significant association ($p < 0.05$) with the age of women, the number of parities, number of living children, number of daughters, and medical diseases. Women of postpartum sterilization were lower in age and history of medical diseases but higher in number of parities, number of living children, number of daughters. Duration of operation was significantly less in cases of postpartum sterilization than in interval sterilization. The number of postpartum sterilizations were rather stable during the years of study. On the contrary, number of interval sterilizations decreased during the past 3 years due to changes in policy of the Department of Obstetric -Gynecology.

In conclusion, different characteristics of women who underwent postpartum and interval sterilization indicate factors involved in decision making. Thus promotion of female sterilization should be done whenever possible to women who have enough children. Policy of female sterilization should also be stable with continuity.

KEY WORDS: FEMALE STERILIZATION / POSTPARTUM STERILIZATION / INTERVAL STERILIZATION